

Straat: Zwaluwenweg
Huisnummer: 1
Postcode: 2111 HC
Plaats: Aerdenhout
Buurt: Groot-Bentveld/Naaldenveld
MIP-nummer: NH-BLOEM-457
Object: Villa Blauwduin
Architect: J. Konings
Bouwjaar: 1928

Inleiding

VILLA Blauwduin, naar een ontwerp van de architect J. Konings, is vrij gelegen met aan de achterzijde uitzicht op het omringende landschap, dat gekenmerkt wordt door afwisselend een meer dichte begroeiing van de bossen en de open groene vlaktes van de weilanden. Het huis is gebouwd in een sterk beïnvloede Engelse rustieke bouwstijl, bij uitstek geschikt voor het landhuis in een dergelijke rurale omgeving. Het huis is gecompliceerd in plattegrond en in kapvorm, maar vormt in wezen een variant op het thema van het Engelse landhuis met twee in een flauwe hoek ten opzichte van elkaar gedraaide vleugels. Daarbij is de vleugel met de dienstvertrekken in de plattegrond getrapt en is het bijgebouw (garage) verspringend ten opzichte van de woonvleugel, als verzelfstandigd onderdeel vormgegeven. Andere bebouwing die tot het complex behoort, is in dezelfde stijl en in vergelijkbare detaillering vormgegeven.

De Engelse invloed is sterk in de plattegrond, twee vleugels die op de overgang architectonisch verbijzonderd zijn. Deze stijl, het Old English is in Engeland door architecten als Philip Webb (het Red House voor William Morris) en Richard Norman Shaw ontwikkeld. De schilderachtige stijl was een tegenhanger voor de meer classicistische landhuizen, zoals die in dezelfde periode ontworpen werden. Kenmerken zijn een asymmetrische indeling, hoge decoratieve schoorstenen, in serie geschakelde vensters (ribbon windows), vakwerk en een houten gevelbetimmering. Ook de positionering van de vertrekken met uitzicht over het landschap is een kenmerk van deze architectuur. De architectuur van Webb en Shaw zou later in de negentiende en vroeg twintigste eeuw worden voortgezet door de generatie van Edwin Lutyens, C.F.A. Voysey en M.H. Baillie Scott.

De Engelse voorbeelden, al dan niet bekend via Duitstalige publicaties, vonden in Nederland tot ver in de jaren twintig navolging en ook nu nog is de invloed nog niet uit de landhuisbouw verdwenen.

Omschrijving

Het huis is opgetrokken over twee bouwlagen onder een samengestelde kap. De kapdelen (schilddaken) corresponderen met de uitgebouwde middenpartij van de representatieve voorgevel en met de getrapte bouwvolumes van de dienstvleugel. Doordat rechts van de middenpartij de kap verder is doorgetrokken wordt bewust een symmetrie vermeden en heeft ook in de representatieve voorgevel het schilderachtige de overhand.

De gevels zijn in baksteen, maar op de verdieping zijn beeldbepalende wanden gepotdekseld. Ook de topgevel van de middenpartij is gepleisterd terwijl de verdieping van dit deel in vakwerk is uitgevoerd. De vulling in het vakwerk is niet-constructieve baksteen met het plat naar voren. De middenpartij wordt ten slotte verbijzonderd door de keramische naamstelling BLAUWDUIN boven de luifel van de entree en de tudorboog van de voordeur. De vensters, deels van luiken voorzien, hebben een pittoreske (vernieuwde) kleinruits roedenverdeling. Regelrecht afkomstig uit de Engelse landhuisarchitectuur zijn de samengestelde kozijnen met het witte glas-in-lood. Ook de decoratief uitgemetselde schoorstenen zijn karakteristiek voor de Engelse voorbeelden. De rieten kap is in de nok met keramische nokvorsten afgedekt. In de kap zijn uitsparingen opgenomen ten behoeve van de lichttoetreding.

Bijgebouwen

Het bijgebouw van de garage, zorgvuldig gepositioneerd ten opzichte van het hoofdgebouw, is over één bouwlaag op een rechthoekige plattegrond onder een met riet gedekt schilddak.

Het prieeltje in de tuin, op cirkelvormige plattegrond, heeft eveneens een rieten kap.

Waardering

Villa Blauwduin uit 1927 naar een ontwerp van J. Konings is architectuurhistorisch van belang vanwege de nauwgezette wijze waarop Engelse voorbeelden uit de landhuisbouw verwerkt zijn binnen een gecompliceerde, maar evenwichtige plattegrond en gevelgeleding. De detaillering is daarbij in een passend rustieke stijl vormgegeven. Het huis is gaaf in hoofdvorm en op onderdelen, zij het dat enige ondergeschikte wijzigingen zijn aangebracht. Het huis heeft tenslotte situationele waarde vanwege de ligging aan de rand van het open, onbebouwde landschap.